

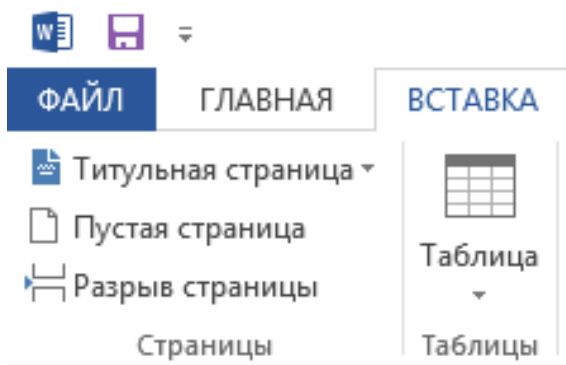
Кор бо ҷадвалҳо дар Microsoft Word 2013

Ҷадвалҳо. Дар баъзе ҳуҷҷатҳо талаб карда мешавад, ки маълумотҳои ададӣ ва қисман ғайри ададӣ дар шакли ҷадвалҳо (таблитсаҳо) оварда шавад. Ҷадвал гуфта тӯри аз сатру сутунҳо иборат бударо меноманд, ки дар буриши онҳо ячейкаҳо (катакҳо) ҳосил шудаанд. Дар ячейкаҳои ҷадвал матнҳо, ададҳо, расмҳо ва дигар намуди маълумотҳо нигоҳ дошта мешавад.

Ҷадвал аз қисмҳои зерин иборат аст: ном, сарлавҳа, сатр, сутун, хати чорчӯба, ячейка (катак), тур (сетка), нишонаи охири сатр, нишонаи охири сутун, ва нишонаи охири ячейка.

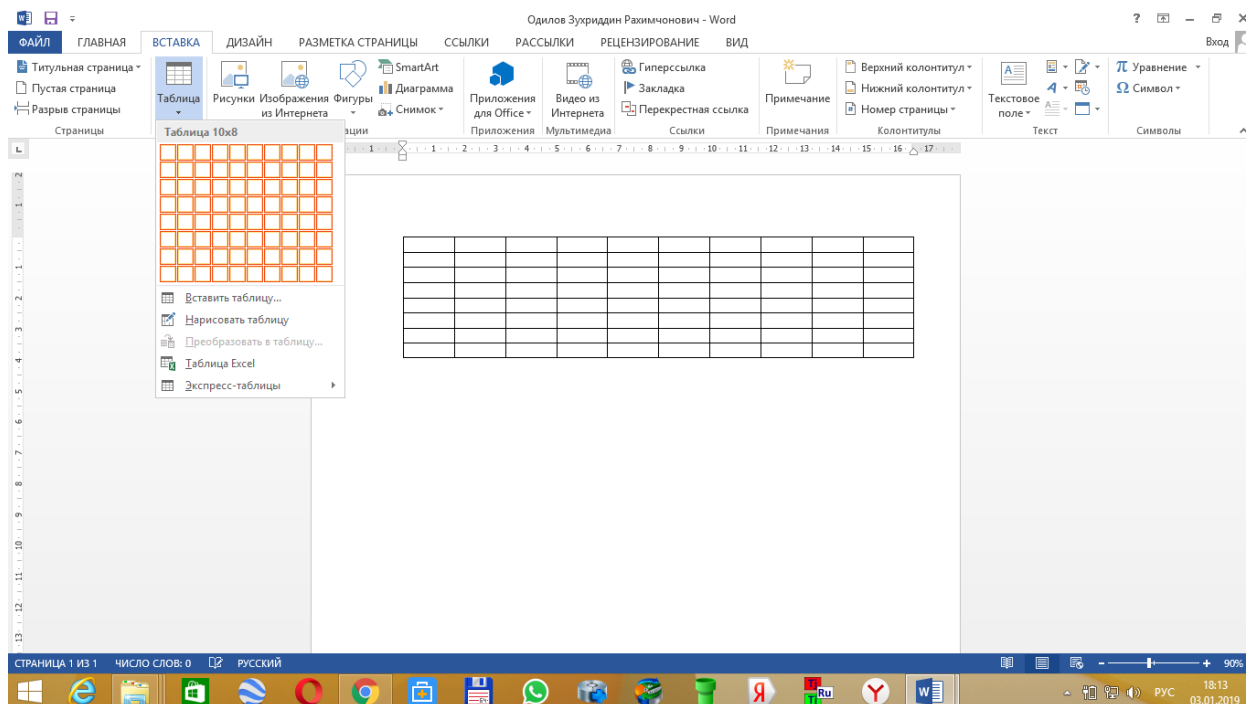
Намудҳои ҷадвал:

Барои гузориши ҷадвал бо паҳши тугма аз банди **ВСТАВКА – таблица** сохтан мешавад (расми 1.15). Ҳангоми кор бо ҷадвал дар меню асосӣ банҳои **Конструктор** ва **Макет** бо роҳи автоматӣ аён мегардад.

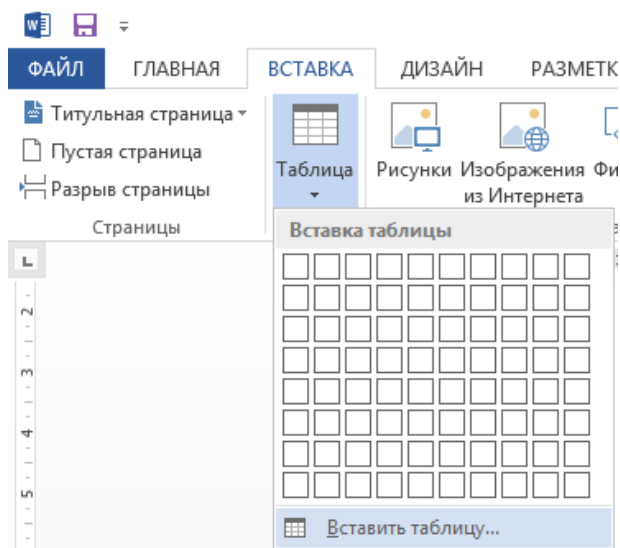
Расми 1.15. Сохтани ҷадвал аз банди **ВСТАВКА**

Тарзи дигари сохтани ҷадвал аз банди меню **Вставка** таблица интихоби сатр ва сутун бо кумаки муш дар болои ҷадвал гузошта мешавад. Мисол, агар мо ҷадвал сохтани хоҳем 10x8, дар болои тӯр (сетка) мушро гузошта яккрат паҳш менамоем (Расми 1.16).

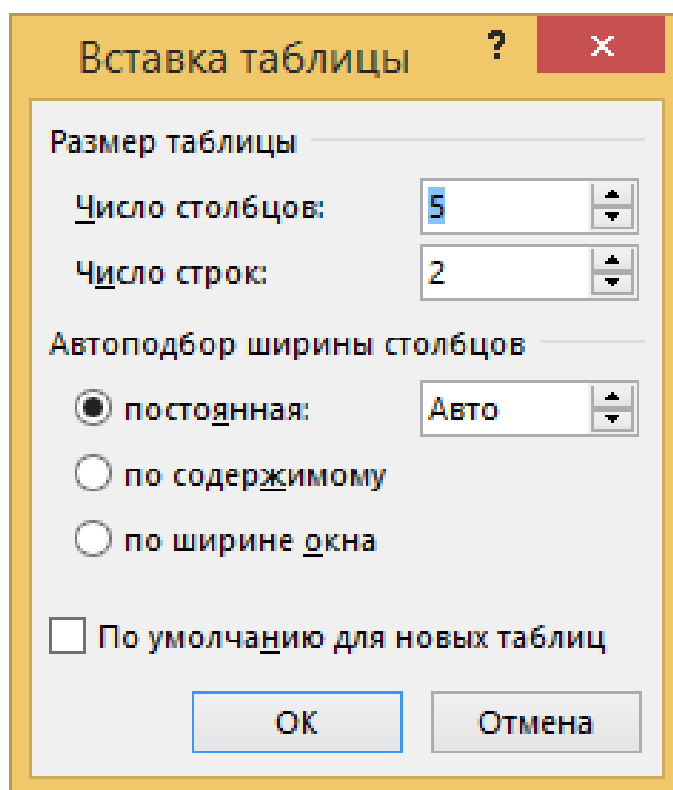
Расми 1.16. Интихоби сатр ва сутун

Роҳи дуҷумин сохтани ҷадвал дар барномаи MicrosoftWord 2013 интихоби **Вставить таблицу** аст, ки дар ин ҷо миқдори сатр ва сутунро муайян карда мешавад(расми 1.17).

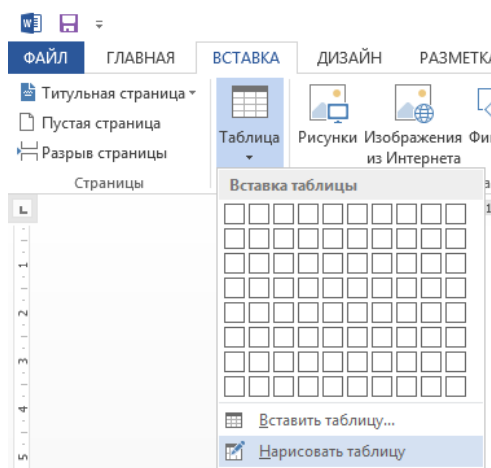
Расми 1.17. Ворид шудан ба **Вставить таблицу**

Дар ин равзана оиди муайян кардани сатр ва сутуни ҷадвал, бо роҳи автоматӣ муайян кардани васеъшавии сутунҳо ва бо роҳи аввала баргардондани ҷадвали нав оварда шудааст (расми 1.18).

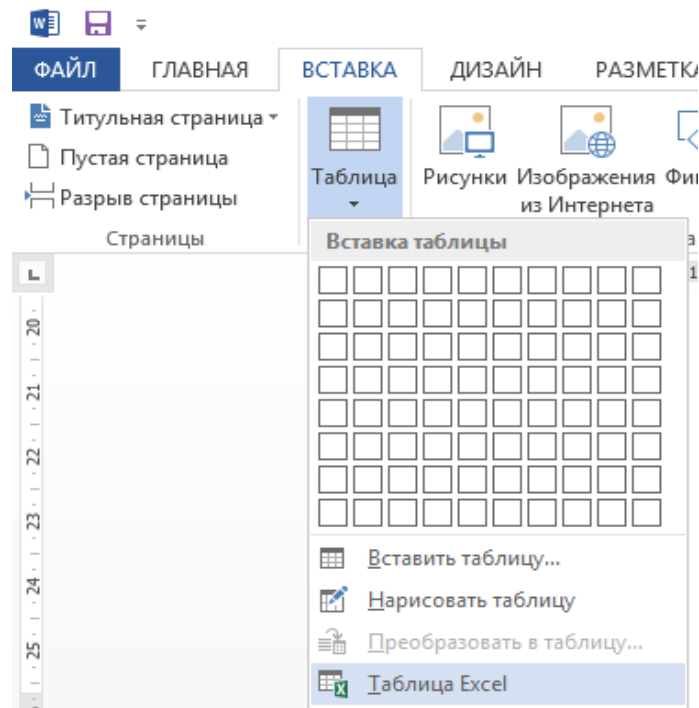
Расми 1.18. Равзанаи **Вставка таблицы**

Роҳи сеюмин сохтани ҷадвал дар барномаи Microsoft Word 2013 бо паҳши тугмаи муш дар болои **Нарисовать таблицу** мебошад, ки ҳангоми интиҳоб шудан бо воситаи қалам диҳоҳ ҷадвал сохта мешвад. **Нарисовать таблицу** дар худ як чанд хосиятҳоро дорад, ки ҳангоми интиҳоби қалам дар банди меню банди **Конструктор** фаъол мегардад, дар инҷо имконияти васеъро фароҳам овардааст. Мисол дар инҷо интиҳоби намудҳои ҷадвали гуногун, рангҳо, андозаи ҷадвалҳо, намудҳои гуногуни ҳудудҳо ва ғайра мебошад Расми(1.19.).

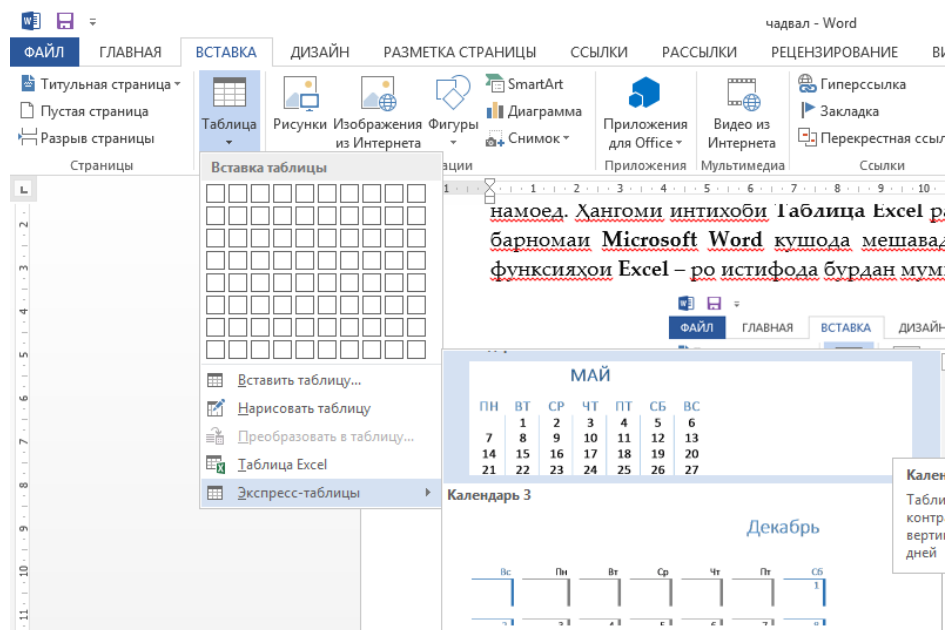
Расми 1.19. Интихоби **Нарисовать таблицу**

Дар барномаи Microsoft Word 2013 чадвали электрони Excel ҷойгир карда шудааст, ки дар ин ҷо метавонед масъалаҳои гуногунро ҳал намоед. Ҳангоми интихоби Таблица Excel равзанаи Excel дар дохили барномаи Microsoft Word кушода мешавад, ки ҳамаи имконият ва функцияҳои Excel – ро истифода бурдан мумкин аст Расми (1.20.).

Расми 1.20. Интихоби **Таблица Excel**

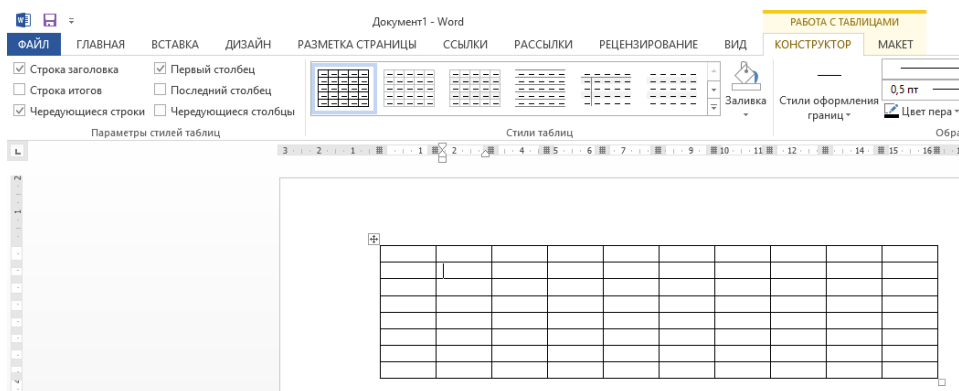
Охир интихоби ҷадвал тугмаи **Экспресс – таблицы** мавҷуд аст, ки дар ин ҷо истифодаи шаблонҳои гуногун бо тези сохта мешавад. Дар мисоли намудҳои тақвим, ҷадвалҳои дуқавата, матрисаҳо ва ғайраҳо сохта мешавад (Расми 1.21.)

Расми 1.21. Равзанаи Экспресс – таблицы

Банди КОНСТРУКТОР

Ҳангоми гузоштани ҷадвал дар банди меню банди **Конструктор** бо роҳи автоматӣ аён мегардад, метавонед аз ин имкониятҳои ҷадвал васеътар истифода барем. Баъд аз сохта шудани ҷадвал боз ду имконияти дигарро дар худ дорад, ки яке аз ин имконият ба намуди панҷарача медошад, ки дар қисми болои ҷадвал пайдо мегардад. Ҳангоми паҳш намудани ин панҷарача ҷадвал ба пурраги интиҳоб карда мешавад. Имконияти дигари он дар поёни ҷадвал хоначаи хурдаканишон дода шудааст, ки барои хурд ва калон кардани ҷадвал истифода бурда мешавад. Барои аз як сутуни ҷадвал ба сутуни ояндаи он гузаштан аз паҳши тугмаи **Tab** ва баръакс, барои ба сутуни пешина баргаштан аз паҳши якҷояи тугмаҳои **Shift** ва **Tab** истифода мебаранд. Барои дар дохили сатру сутунҳои ҷадвал сайр кунонидани курсор тугмаҳои идоракунии курсорро истифода бурдан қулай аст (Расми 1.22).

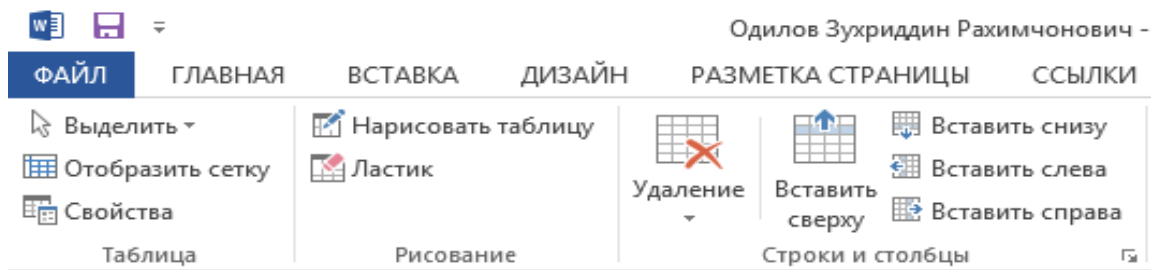

Расми 1.22. Имкониятҳои истифодабарии ҷадвал

Банди **МАКЕТ**

Дар банди **МАКЕТ** амалиёти зеринро гузаронидан мумкин аст:

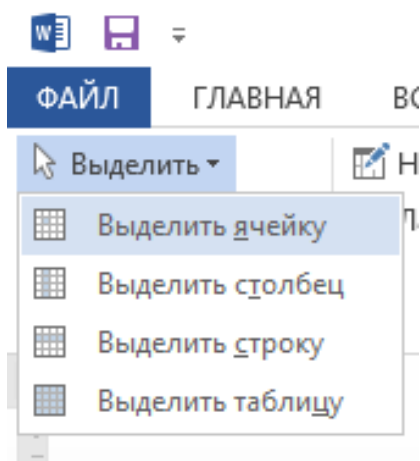
Интихоб кардани ҷадвал, намоиш додани тўрҳо, хосияти ҷадвал, бо воситаи қалам тасвир кардани ҷадвал бо воситаи қалам, хориҷ кардани хоначаҳои ҷадвал бо хаткуркунак (ластик), илова кардани сатр, сутун, хориҷ кардани сатрҳо, сутунҳо, хонача(ячейка) ва хориҷ кардани ҷадвал ҷойгир карда шудааст (Расми 1.23.)

Расми 1.23. Як қисми равзанаи **МАКЕТ**

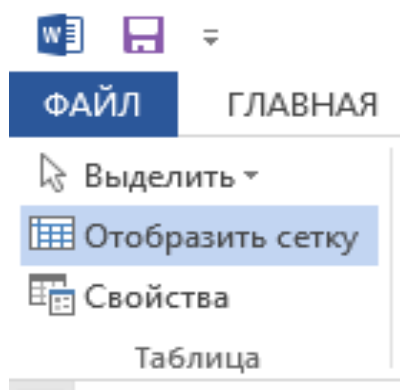
Барои ҷудо намудани ҷадвал курсорро ба яке аз хоначаҳои он мегузорем. Баъд аз менюи барномаи Microsoft Word банди **МАКЕТ** дар зерменюи пайдогардида зарбанди **Выделить** – ро интихоб менамоем, ки дар ин ҷо чор намуди интихоб кардани ҷадвал мавҷуд мебошад (Расми 1.24 .)

- интихоби хоначаҳо
- интихоби сатр
- интихоби сутун
- интихоби ҷадвалҳо

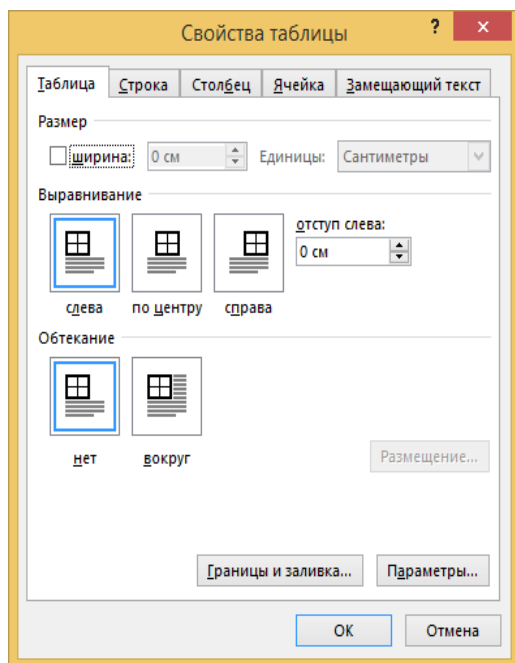
Расми1.24. Роҳҳои интихоб кардани ҳоначаҳо

Барои аён кардан ё ноаён кардани ҷадвал аз ин менюи барномаи Microsoft Word банди **МАКЕТ** **Отобразит сетку** - истифода бурдан мумкин аст (Расми 1.25.)

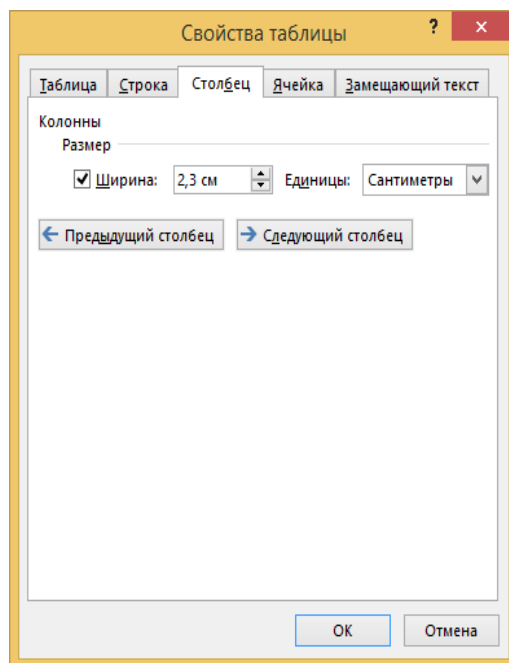

Расми 1.25. Аён ё ноаён кардани ҷадвал

Аз менюи барномаи Word банди **МАКЕТ** ва дар зерменюи пайдогардида зербанди **Свойства таблицы** (Хосиятҳои ҷадвал)-ро интихоб менамоем. Пас аз иҷрои амалиётҳои болоӣ дар экран равшанае (Расми 1.26.) пайдо мегардад, ки онро равшанаи тағирдиҳии Хосиятҳои ҷадвал (Свойства таблицы) меноманд. Аз расм дида мешавад, ки ин равшана дорой тугмаҳои қабатии **Таблица** (Ҷадвал - Table), **Строка** (Сатр - Row), **Столбец** (Сутун Column), **Хонача** (Ячейка - Cell), (Замеҷаюший текст) мебошад. Яке аз ин тугмаҳоро интихоб намуда хосиятҳои ҷадвал ё сатр, ё сутун ва ё ҳоначаҳои онро тағйир додан мумкин аст. Масалан, дар (Расми 1.26.) равшанаи робитавии **Свойства таблицы** ҳангоми фаъол будани тугмаи қабатии ҷадвал оварда шудааст.

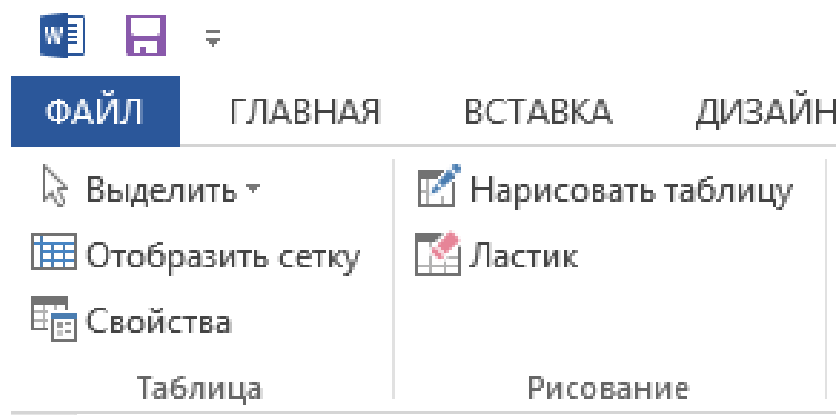
Расми 1.26. Равзанаи тағирдиҳии тағирдиҳии .хосияти ҷадвал

Расми 1.27. Равзанаи андозаи бари хоначаҳои сутуни ҷадвал

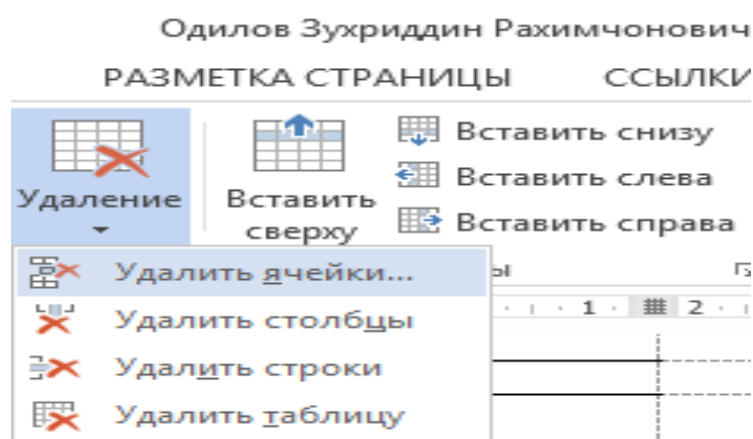
Ҳангоми интихобкунии тугмаи қабатии **Столбец** равзанаи робитавии **Свойства таблицы** намуди дигарро (Расми 1.27.) мегирад. Дар майдоншаи **Ширина** (Бар – Width)-и равзана адади 2,3 см нишон дода шудааст. Ин адад нишондиҷандаи бари ячейкаҳои сутуни ҷорӣ ҷадвали мавшуда ба ҳисоб меравад. Тирчаҳои ва -ро паҳш намуда адади дар ин майдонча бударо каму зиёд кардан мумкин аст. Айнан ҳамин тавр, тугмаи қабатии ҷадвалро интихоб намуда, ду бора бари ячейкаҳои ҳамаи сутунҳои ҷадвалро тағйир додан мумкин аст. Барои иваз намудани баландии хоначаҳои сатрҳои ҷадвал бошад, тугмаи қабатии **Строка** ва барои иваз намудани андозаву вазъи маълумоти хоначаҳои алоҳида тугмаи қабатии хончаро фаъол гардонидан лозим аст.

Дар банди **МАКЕТ** имконияти **Рисование** мавҷуд аст, ки дар худ яъне кашидани ҷадвалҳои гуногун ва тоза намудани хоначаҳои нолозима дар (Расми 1.28) оварда шудааст.

Расми 1.28. Разанаи **Рисование**

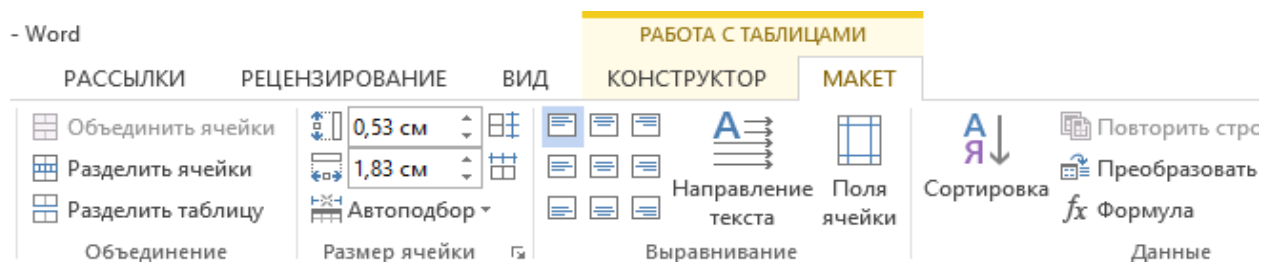
Аз менюи барномаи Microsoft Word банди **МАКЕТ**, имкониятҳои сатр ва сутун оварда шудааст. Дар ин равзана имкониятҳои хориҷкуни нишондода шудааст. Хориҷ кардани хоначаи ҷадвал, хориҷ намудани сутун ё сатр ва хориҷ намудани ҷадвал оварда шудааст. Имконияти дигари он илова кардани ҷадвал мебошад. Илова кардан аз боло, поён аз тарафи дасти чап ва рост мебошад (Расми 1.29).

Расми 1.29. Равзана барои хориҷ кардан ва илова кардани хоначаҳо(ячейка)

Дар ин қисми банди **МАКЕТ** имкониятҳои якҷоя намудани хоначаҳо(ячейки), ҷудо намудани хоначаҳо, ҷудо намудани ҷадвалҳо, муайян кардани андозаи бару дарозии ҷадвалҳо, бо роҳи автоматӣ

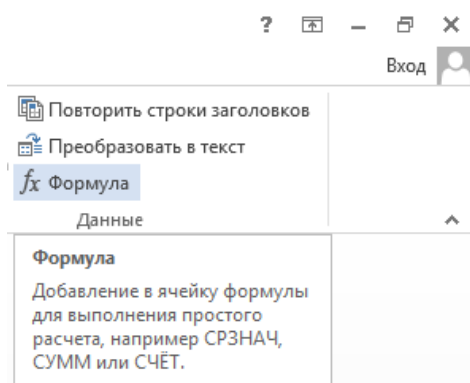
муайян намудани ҳудуди ҷадвал, муайян намудани ҳудуди ҷадвал бо баробаркуни мебошад. Дар ин банди **МАКЕТ** имконияти **Выравнивание** мавҷуд аст, ки дар худ се самти муайн кардани матнро дорад ва нӯҳ намуд имконияти ҷойгиркунии матнро дорад. Имконияти дигари он ду намуди батартибории маълумот мебошад Расми (1.30).

Расми 1.30. Имкониятҳои ҷадвал дар банди **МАКЕТ**

1.18. Ҳисобкуниҳо дар ҷадвали Microsoft Word 2013

Дар барномаи Microsoft Word 2013 банди **МАКЕТ** формула ҷойгир карда шудааст, ки масъалаҳои гуногуниро ҳал намудан лозим аст (Расми 1.31.).

Расми 1.31. Равзанаи **Формула**

Баъзе ҳисобкуниҳо бо формулаҳои содатарини математики ҳал карда мешаванд. Барои осонии кор сутунҳои ҷадвалҳоро бо ҳарфҳои латинии **A, B, C ... Z** ва сатрҳои он бо рақамҳои **1, 2, 3...** ишора карда мешаванд. Номи ячекаи алоҳида бо номи сутун ва сатре вобастагӣ дорад, ки дар буриши онҳо ин ячейка ҷойгир шудааст.

Масалан функцияҳои математики истифода бурда мешавад инҳо мебошанд:

- Функсияҳое, ки дар таблицаҳои Ms. Word истифода бурда мешаванд.
- **ABS(x)** - Қимати мутлақи ададро бармегардонад
- **AVERAGE()** - Қимати миёнаи ададҳоро бармегардонад.
- **COUNT()** - Миқдори элементҳои ячейкаҳоро бармегардонад.
- **SUM()** - Суммаи элементҳои ячейкаҳоро бармегардонад.
- **FALSE()** - Қимати 0-ро бармегардонад
- **TRUE()** - Қимати 1-ро бармегардонад
- **MIN()** - Қимати хурдтаринро бармегардонад
- **MAX()** - Қимати калонтаринро бармегардонад
- **ROUND(x,y)** - Адади то ягон разряд яклухтишударо бармегардонад.
- **PRODUCT()** - Ҳосили зарби элементҳои ячейкаҳоро бармегардонад
- **MOD(x,y)** - Бақияи ҳосили тақсимро бармегардонад.